

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 276. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323880304192/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

sig: åbnede sig. – *faldne*: visnede. – *Lilie*: symbol på uskyld, renhed, kvindelig skønhed. – *vor Smerte / Bygge*: bydemåde: lad vor smerte bygge. – *Ære-Støtter*: gravmonumenter. – *Skrig*: klageråb. – *Suk* og *suk* også. – *Vandrere*: betegnelse for mennesker med henblik på livsvandringen, jf. gravskriftformularen »Stor stille Vandringsmand osv.», se n.r.s. 67.

Paaskrift paa en Kaffeande

Trykt efter SS bd. 5, s. 212, hvis tekstgrundlag er *Samtl. Skr.* bd. 4, s. 365.

- 151 *saar*: således også. – *Mokka*: fin arabisk kaffe fra Yemen. Kaffe kom til Norden i beg. af 1700-tallet.

Til B*** og E***

Trykt efter SS bd. 5, s. 212-14, hvis tekstgrundlag er *Samtl. Skr.* bd. 4, s. 394-98. Trykt i *Lieb.* bd. 2, s. 114-17.

- 151 *B**** og *E****: ej identificerede. – *staaende*: som står stille. – *opholder*: opretholder; holder liv i. – *dets Gud*: støvets gud, dvs. mennesket. – *Faldne(s)*: syndige mennesker. – *Lov*: lovprisning. – *Dig*: dig selv. – *den nyelig Shabte*: Adam, jf. 1. Mos. 2,7ff. – *Vælyst*: lysfølelse. – *Havn*: sorg; nød; ydmygelse. – *Mandinde*: jf. Evas skabelse og navngivning, 1. Mos. 2,23.
- 152 *aagrer*: driver åger med (så ikke alle kan B del deri). – *Prindser*: fyrster. – *Og de udtømmede Provinder / Udtømme din Lyksalighed*: Selv i de provinser (dvs. egne), der er udpinte pga. de vrede fyrsters krige, har menneskene en ressource tilbage, nemlig kærligheden, at øse af. – *Og saae min Sangeske dig*: min muse så dig også. – *usævet*: ensom. – *sorre*: onde, slette. – *Chamos*: (her genitiv, altså egl. Chamos') : GT afgud for moabitterne, folkeslag øst for Det døde Hav; jf. Dom. 11,24.
- 153 *udbred Dit Hjerte*: tolk, hvad dit hjerte føler. – *underlige*: forunderlige, vidunderlige. – *finder*: føler. – *Sympathie*: samfølelse. – *min henrykte Sangerinde*: min begejstrede muse. – *drakken*: lidenskabeligt bevæget, henført. – *Kæde*: kæde, sammenhæng.

Til F* og L*

Trykt efter SS bd. 5, s. 215-16, hvis tekstgrundlag er *Saml. Skr.* bd. 4, s. 402-404.

- 154 F* og L*: muligvis farver Rasmus Find og jomfru Anna Lund, som blev viet 26. maj 1773. – *Almagts*: Cud. – *føler sig*: føler, han er til, bliver sig selv bevidst. – *Jordquaden*: mennesket, her nok med allusion til Adam i Paradiset. – *taber / Sig*: hengiver sig.
- 155 *emalierter*: med smykket overflade. – *findes*: måske: føles. – *elskørdig*: elskelig. – *Eger*: egetræer. – *diamantne*: der skinner som diamanter.

Tanker ved Salig Hr. Ulrich Friderich Suhms Grav

Trykt efter SS bd. 5, s. 221-22, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1778, nr. 12, 21. jan. Digtet er i SS bragt i et tillæg, der omfatter tekster af usikker oprindelse.

- 156 *Ulrich Friderich Suhm*: søn af den velhavende mæcen, historikeren P. F. Suhm (1728-98); døde 16 år gammel. – *fjyrest' Blomster*: fagreste blomstring el. flor. – *Raad*: beslutning, plan. – *Bane*: livsbane. – *Retfærdighed*: retfærdighed. – *giv og tag*: allusion til Job 1,21. – *Balsom*: balsam, lindring. – *skuer alt*: ser allerede.
- 157 *End*: endnu. – *Kreds*: virkekreds. – *Held*: lykke. – *medynksom*: medfølelse. – *visi*: visselig.

Rimbrev til L. Bensen

Trykt efter SS, 2. opl. (1969) bd. 6, Tillæg udg. af Erik M. Christensen, s. 4-6. Tekstgrundlaget er originalmanuskriptet; dette er i Bakkehusets forvaring og tilhører Frederiksberg Kommunes Biblioteker. Datering: vel o. 19. juli 1772, jf. s. 159, l. 19 og 21. Brevet er skrevet af Ewald og vennen Peter Spendrup (se ndf.) i fællesskab. Ewalds hånd gengives i nærværende tryk med ordinær, Spendrups (i øvrigt ukendte) med kursiv skrift. Ms. indeholder tilføjelsen: *A Monsieur Monsieur L. Bensen à son Logis*.

- 157 *L. Bensen*: se n.t.s. 116. – *Patron*: beskytter, velynder. – *Mæcen*: mæcen. – *Apoll*: Apollon, se n.t.s. 41. – *Monfrere*: fr: »min broder» (fincere tiltaleform). – *Domestiquer*: tjenerskab. – *Pretioser*: kostbarheder. – *Hans*: Johannes (Ewald). – *Peder*: Peter Mathias Spendrup (1747-1828), cand.theol.; overtog siden fæderen Mads Spendrups brønde-